

Коза Гаїза

Костянтина Малицька

Була вся біла з чорними вушками — тому і звали її пастирі Чорновушкою, хоч правдиве її ймення було Гаїза.

Лежала на Вифлеємському полі в стаді кіз і овець, але не спала. Цієї ночі ніяк не брався її сон. Бо ж і чудна якась була це ніч! Небо без зір, без місяця, а ясно, мов удень. Тільки якась велика зоря з довгою косою світить на сході. Такої зорі Гаїза ніколи ще не бачила, ні найстарші кози про неї не розказували.

Та ось пастирі, що спали при погаслому вогнищі, зірвалися на рівні ноги. Гаїза нашорошила вуха. Згори сходили якісь ясні крилаті постаті і повели пастирів із собою. Гаїза не могла вийти з дива. Пастирі навіть не оглянулися на отару, а пішли кудись за провідниками. Що воно все те значить?

Вона хвилинку переждала, а потім і собі подалася за пастирями. Дорогу показувала ясна зоря, що саме в ту сторону посувалася. Тихо було довкола, але якась чудна видавалася ця тиша. Поміж сухими травами сунуло гаддя, мурашки копошилися в своїх кіпчиках, птахи тріпоталися в гніздах, вода в потоці якось нечутно переливалася, пальми кивали гіллям, навіть степовий вовк пересунувся нишком попри стадо кіз і овець, а сторожкі собаки не забрежали.

Косата зоря спинилася над вертепом, що стояв при дорозі до Вифлеєму. Гаїза знала цей вертеп, бо часто заскакувала туди, щоб скубнути сінця з ясел і подратувати осла, що мав там своє стійло. Тепер не могла зрозуміти, що це таке є в тому вертепі, де спинилася косата зоря і крилаті постаті і пастирі.

Вона сміливо пересунулася вперед. Ніхто її не займав, усі з пошаною віддавали комусь поклін. Гаїза і собі заглянула туди і з дива мало не замекала. У яслах на сіні лежало мале Дитятко, а при ньому по один бік стояла молода жінка, а по другий — старець із довгою бородою.

"Це певно Мама і дідусь Малого", — міркувала Гаїза. — "Яке гарне оце Мале людське! Але чому Воно таке сумне? Так далеко дивиться кудись перед себе! Невже ж Воно хворе, а може і вмерло? Ану, побачу!"

І, присунувшись ближче до Дитятка, почала своєю м'якою борідкою пестити Його ніжки й рученята. Малий розплющив широко очі, глянув на рогату тварину і всміхнувся — і раз, і другий, і третій. А за ним всміхнулась і Мати, і бородатий дідусь, і пастирі, навіть сумний осел весело крутнув головою.

— Ось як треба діток забавляти! — сказала Гаїза. — Малі мусять сміятися, радіти. Побачите, як Воно ще засміється!

І, відштовхнувши осла і вола набік, щоб зробити собі місце, почала Гаїза виводити перед Дитятком найкращі свої козячі танки і штуки. А вона була в цьому мистець. Ходила вихилясом, притупцювала ніжками, вертіла головою, немов хотіла взяти когось на ріжки. А Малий у яслах дивився на чудну танцюристку, а потім сплеснув радісно в

ручення і зайшовся перлистим сміхом.

А за тим сміхом уся природа загомонила і собі. Заревів віл і осел, заворкотіли дикі голуби, забриніли лісні бджоли, засичало гаддя в травах, запищали степові ховрашки, пальми поскидали найкращі свої плоди, вода в потоках зашуміла повним річищем. А вбогі пастирі, припавши на коліна, заспівали Дитяткові:

...Бог Предвічний народився,

...Прийшов днесь із небес,

...Щоб спасти люд Свій весь

...І утішився...

"Утішився, як я Йому затанцювала", — думала Гаїза, повертаючи з пастирями на поле. — "Чудна ця сьогоднішня ніч і чудне це Мале людське в яслах!".

І все чудним видалося Гаїзі, не менш і те, що господар Яків не потягнув її бучком, що ось так самовільно відійшла від отари. Але, мабуть, усе що сталося цієї ночі там, у вертепі, було найважливіше.

"Бог народився! Я так і знала, що це не звичайна людська дитина", — говорила до себе Гаїза, вкладаючись на ніч у своєму стадку. — "Та що з Нею станеться в майбутньому? А я таки забіжу ранком у вертеп, щоб знову порадувати Дитятко моїм танком".

І мала Чорновушка заснула сном безжурних козенят.